

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Uniuersa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalae, 1644

Sect. 3. De primo actu voluntatis diuinæ prædestinantis, qui est intentio:
& primò an Deus omnibus creaturis intellectualibus salutem expetierit
antecedenti voluntate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

ordine totam aliquam communitatem per modum vnus, magis amat eos qui in illa magis amandi sunt secundum eorum ordinem in bono communi. Magis, inquam, virtualiter licet expresse non distinguat illos ab alijs: Vt docet S. Thom. quest. 3. supplem. art. 3. ad 2.

24. Electio omnium mediourum non fuit facta in eodem signo rationis.

Quare tertio, an electio omnium mediourum sit facta in eodem signo rationis? Respondeo negatiue. Multa enim fuerunt electa ex occasione, & prauisione boni vel mali vsus aliorum mediourum. Vt v.g. mediu ad agendam penitentiam non fuit electum nisi ex occasione peccati commissi, eiusque prauisione: & interdum resistencia facta prioribus medijs, est causa cur Deus det alia efficaciora. Elegit autem ab aeterno eo modo, quo dat in tempore. Sic Paulum, contra illum qui recalcitrantem, conuertit potentiore miraculo Actor. 9. Et Exod. 4. v. 8 & 9. Deus Moyfi sic loquitur. Si non crediderint tibi, neque audierint sermonem signi prioris, credent verbo signi sequentis. Quod si nec duobus quidem his signis crediderint, neque audierint vocem tuam: sume aquam fluminis, & effunde eam super aridam, & quicquid haureris de flumine, vertetur in sanguinem. Vbi vides Deum addere miracula tractatis, ob fidem negatam prioribus, & duritiem cordis ad credendum. Multo autem magis bonus vsus mediourum solet esse causa, vt Deus alia & maiora suppediter, iuxta parabolam decem minarum Luc. 19. v. 12. & sequentibus. Multa etiam impetrantur per preces, & alia bona opera, vt merita de congruo. Multa dantur propter ius acquisitum in vsu Sacramentorum, ad auxilia eorum fini contententia. Multa item propter ipsam iustificationem, & gratiam sanctificantem, cui debentur connaturaliter auxilia vite illi supernaturali proportionata. Multa denique ob preces aut merita aliorum, atque etiam non raro ex occasione peccati & malicie illorum. Interdum enim mouemur a Deo ad peccati detestationem vehementem, vsu peccati alieni, rursusque, vel ad conspectum poenarum quas subit.

25. Vt neque etiam electio rerum que nuuc est.

Sic etiam electio totius seriei, que ab initio mundi vsque ad finem decurrit, non fuit facta in eodem signo rationis, neque vnico actu per mentem indiuisibilem, & eiusdem rationis. Quaedam enim Deus voluit, quedam noluit, & tantum permisit. Item quedam amauit, quedam odit. Aliqua expetit antecedenter, alia consequenter. Nonnulla absolute, alia conditionate. Quaedam efficaciter, quedam simplici affectu desiderij. Ex. gr. voluit Deus antecedenter, & quidem efficaciter, propter suam bonitatem & ad se comunicandum, mundum creare, in eoque homines & Angelos constituere, & ad finem supernaturalis ordinare, quem etiam omnibus antecedenter expetit, sed non efficaciter & absolute. Consequenter vero voluit efficaciter & absolute finem illum omnibus quos prouidit vsuros medijs, vel habituros condiciones quas requisit. Poenam

verò & damnationem aeternam per se odit, neque per se absolute intendit aut intendere potuit: alioqui peccatum voluisset, sine quo poena & damnatio proprie dici esse nequit. Qui enim finem aliquem absolute & efficaciter intendit: vult necessarid omnia media sine quibus est impossibile consequi finem. Alioqui vellet simul, & non vellet, efficaciter & absolute. Vellet, vt supponimus: non vellet, quia non vult ea sine quibus impossibile est esse id quod consequi vult absolute & efficaciter. Quare sequi Deus non potest velle peccatum: ita neque potest antecedenter & absolute intendere id quod sine peccato esse nequit, cuiusmodi est poena & damnatio impij, cuius impietatem odit, & ad eam permissum tantum se habuit. Contra vero, iustorum bona opera expetit, & ad ea procuranda media constituit. Item quedam verò voluit, sed per modum simplicis desiderij patientis permissionem oppositi; vt plurima que praecepit vel consuluit: quedam omnino efficaciter & absolute, vt mundum creationem, Incarnationem Verbi, atque id genus. Quaedam respexit vt fines, alia vt media, alia vt subiecta mediourum ad fines.

SECTIO III.

De primo actu diuinae voluntatis praedestinantis, qui est intentio: & primo ad Deum omnibus creaturis intellectualibus salutem expetituri antecedenti voluntate?

Respondeo affirmatiue. Ita vt ante peccati prauisionem, Deus neminem reprobauerit, ne quidem negatiue, non volendo illi beatitudinem, & multo que minus voluerit quenquam damnare aut miserum reddere: sed contra, omnes ad vitam aeternam ordinauerit, licet non ad eod efficaciter volunt, vt non potatatur permissionem oppositi: efficaciter tamen secundum quid, & eod vsque vt media valida constituerit per qua salutem consequerentur omnes, nisi malitia, vel negligentia creaturarum obstarat.

Probatur efficaciter ex 1. Tim. 2. Vult omnes homines saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire. Vbi sermo quidem est de hominibus: sed non fuit deterit: conditio Angelorum, qui pariter omnes ad gloriam ordinati fuerunt: siue quia fuerunt sanctificati in instanti suae creationis: siue quia ad salutem & sanctitatem vocati: siue quia in eum finem creati omnes, sicut & ij qui remanserunt, & re ipsa finem illum consecuti sunt. Quod autem Paulus loquatur vniuersim de omnibus hominibus, patet primo ex vniuersali locutione, Vult omnes homines saluos fieri, quae locutio sine necessitate non est restringenda. Secundo, ex duplici probatione, quam Paulus subiungit. Prima est, quia vnus est Deus omnium. Quo nomine cura & prouidentia paterna in omnes designatur. Secunda quia, vnus est mediator Dei & hominum, homo Christus

Iesus, qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus. Tertio ex verbis proxime antecedentibus, quibus iubet, aut hortatur, orare pro omnibus, quia, inquit, hoc bonum est, & acceptum coram Salvatore nostro Deo: qui omnes homines vult saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire. Vnus enim Deus, vnus & mediator Dei & hominum homo Christus Iesus, qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus. Quare sicut particula, Orandum pro omnibus, extenditur ad omnes: ita & particula, Vult omnes homines saluos fieri. Sicut item redemptio extenditur ad omnes omnino; sic & voluntas saluus. Sicut denique Deus vnus est omnium, & Christus vnus mediator omnium: ita Deus & pater & Dominus omnium vult omnes saluos fieri. Deum autem vnus est omnium absolute: Christus etiam vnus est omnium mediator absolute: ergo & omnes absolute vult saluos fieri.

Dices Christum non pro vnoquoque, sed tantum pro multis dedisse semetipsum in redemptionem. Ergo extrema Pauli verba non sunt vniuersaliter de omnibus intelligenda. Probat antecedens ex Christi verbis Mat. 26. v. 28. Hic est sanguis meus, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Vnde D. Augustin. in Enchir. cap. 103. & lib. de correp. & grat. cap. 15. Idem Pauli citatum ita explicat: quod velit Deus saluos fieri omnes, non absolute, sed vel eos omnes qui saluantur, & vulgo dicimus, talem docere literas omnes vros infantes, id est, omnes qui eas discunt: Vel secundo, omnes secundum genus, id est, aliquos ex omni genere hominum: vel tertio, omnes quidem absolute & vniuersaliter, sed causaliter tantum; quia facit nos velle, vtpote qui nesciamus, quinam sint electi. Quas tres explanationes probat ex similibus Scripturae phrasibus, quas ibi commemorat. D. Thom. quoque eandem approbat, quaest. 19. artic. 6. ad 1. & quartam addit de voluntate signi non beneplaciti. Augustinum praeterea sequuntur Prosper subobscure in responsione ad capita Gallorum cap. 8. Fulgent. de Incarnat. & grat. cap. 31. Beda & Anselm. ad locum Pauli citatum. Qui omnes plurima habent ex Augustino transcripta magis, quam propria.

Ad haec respondeo primo, sanguinem Christi fuisse sumum quoad valorem & intentionem pro peccatis omnium iuxta illud 1. Ioann. 2. Ipse est propitiatus pro peccatis nostris, non pro nostris tantum, sed etiam pro totius mundi. Alioqui pro quibus non fudisset sanguinem, illi nihil esse deberent eo nomine. Et quidem Christum fudisse sanguinem non pro illis solis qui saluantur, sed & pro illis qui pereunt, docet Scriptura 1. Cor. 8. v. 11. Et peribit infirmus in tua scientia & frater pro quo Christus mortuus est. Et in Synodo Arelateni habita circa annum 461. vel potius vt alij putant, circa annum 524. approbata fuit epistola Fausti Regiensis ad Lucidum prebiterum, in qua jactat anathema in eum, qui

dixerit quod Christus non pro omnibus mortuus sit, nec omnes homines saluos esse velit. Eundemque errorem abiuravit Lucidus in epistola ad aliam synodum Lugdunensem, qua de illo & quibusdam alijs fuerat admonitus & correctus, vt videre est tom. 3. Concil. nouae editionis pag. 823. 824. & 825.

Respondeo secundo, explicaciones allatas esse coactas, neque satis conuenire cum litera bene parpensa, verisque in textu antecedentibus. Vnde aliter quam D. Augustinus, Paulum nobiscum interpretantur communiter sancti Patres, Ambrosius, Hieron. Clemens vterque, Damascenus, Hilarius, Crisostomus, Origenes, Chrysostom. & alij plurimi, quos citat & sequitur Magalianus, & Cornelius à Lapide, & alij recentes & accurati interpretes, ad versum citat. 1. Tim. 2. Aliter inquam, interpretantur ac D. Augustinus locis supra citatis, si hunc esse integrum & adaequatum sensum verborum Pauli intellexerit, & non potius significare voluerit, Deum dupliciter velle omnes homines saluos fieri, efficaciter scilicet, & ineffaciter. Priori modo non vult omnes simpliciter, sed ex omni genere aliquos. Posteriori, vult omnes simpliciter, vt idem Augustinus affirmat, vel Prosper eius doctrina, in responsione ad obiectiones Vincentianas, Respon. 2. vbi Pauli v. 2. 1. Tim. 2. eodem sensu nobiscum exponit. Vt etiam facit idem Prosper lib. 1. de vocatione gentium cap. 91. & S. Thom. q. 23. a. 4. ad 3. eandemque expositionem approbat loco supra citato in obiectione.

Respondeo tertio singillatim ad singulas expositiones contrarias: Primam quidem non conuenire Pauli verbis praecedentibus, quibus hortatur nos vt oremus pro omnibus hominibus, & non tantum pro saluandis. Etenim certum est debere nos pro salute omnium aliorum orare, illamque procurare, quando nostra opera est illis necessaria. Ergo cum in eodem textu Deum velle omnes saluos fieri, intelligit omnes simpliciter, & non tantum saluandos. Maxime quia pro motiuo orandi pro omnibus affert, quod Deus velit omnes saluos fieri.

Eodem argumento refutatur secunda expositio, quod scilicet Deus velit omnes homines saluos fieri secundum genus tantum, id est, aliquos ex omni genere, ex Latinis, Graecis, Hebraeis &c.

Contra tertiam, quod Deus velit tantum causaliter omnes homines saluos fieri, id est, faciat nos velle, sicut Roman. 8. dicitur Spiritus sanctus postulare pro nobis gemitibus inenarrabilibus, id est, facit vt postulemus: oppono primo, verba Scripturae esse in proprio sensu interpretanda, quantum fieri potest. Nihil autem magis priorem locum Pauli metaphoricè interpretari, vt posteriori: quia nullum est inconueniens in eo quod proprie Deus velit omnes homines saluos fieri: sicut est manifesta absurditas in eo quod Spiritus sanctus proprie oret & gema-

Aug. c. 103. Enchirid.

D. Thomas

Christus pro omnibus hominibus mortuus est.

Magal. Corneli.

Prosper. Thom.

28. Deus vult absolute omnes saluos fieri.

29. Refutatur alia sententia contraria.

TENO
S.
part.

inenarrabiliter. Si tamen eo loco sermo est de Spiritu sancto, & non potius de spiritu orationis, id est, de dono speciali orandi, quod tunc temporis dabatur quibusdam fidelibus, ut oraret pro alijs publice in Ecclesia; quemadmodum S. Chrysostomus interpretatur hom. 14. in epistola ad Roman. Oppositio secunda, Paulum ad nos excitandos ut oremus pro omnibus, ac proinde ut velimus orare, & consequenter ut velimus eorum salutem, pro qua precipue vult nos orare: Paulum, inquam, ad hoc persuadendum assumere tanquam motiuum, quod Deus velit omnes saluos fieri. Ergo supponit Deum id velle, & non Deum efficere ut velimus. Alioquin supponeret nos facere id, ad quod faciendum vult nos mouere: & pro motiuo ad agendum, assumeret ipsum opus iam factum.

Chrysol.

30. Considera quartam, Dico illam tribuere Deo simulationem in re grauissimi momenti, Deo plane indignam. Nempe quod Deus non velit interius omnes homines saluos fieri: sed tantum ita se gerat exterius, ac si vellet. Estne verò credibile Deum non velle saluare eos pro quibus ita se gerit, *ut proprio silio non pepercerit, sed pro nobis omnes illi tradiderit?* Rom. 8. v. 32. Deinde Deus tantum simulat exterius se velle interius salutem omnium hominum; Paulus ad eandem dissimulationem nos hortatur, sufficitque nos ita gerere exterius ac si vellemus. Dices esse differentiam inter Deum, & nos; quia nescimus quidnam sint non saluandi: Vnde de quolibet presumere debemus, esse saluandum, & Deum velle ut saluetur. Respondeo certum esse ex Scriptura paucos saluari, comparatiue ad reprobos: & in quibusdam apparere multa indicia futuræ damnationis, ut in hæresiarchie, quorum nullum vnquam conuersum esse notant graues Historici. Contra quæ indicia non tenemur postmodum iudicare illos esse saluandos. Sicut quando multa apparent indicia externa maliciæ internæ alicuius, non tenemur presumere illum esse bonum: neque prudenter possumus illa iudicare.

31. Contra eandem expositionem faciunt alia Scripturæ loca, in quibus Deus testatur nolle se mortem peccatoris, *sed ut magis conuertatur, & viuat*, Ezech. 18. *Nolens alios perire, sed omnes ad penitentiam reuerti*, 2. Pet. 3. Hortaturque omnes ad benignitatem, misericordiam, ceterasque virtutes Ephes. 4. in fine, & cap. 5. initio. Proponit denique omnibus in commune mandata, & sacramenta, ut salui fiant, Marc. ult. v. 15. & 16. Quæ omnia ostendunt euidenter voluntatem antecedentem de se efficacem aliquatenus, licet in omnibus non forciatur plenum effectum. Confirmatur, quia Deus aut velle vult, ut quilibet hominum adultus, & ratione vtens, recte viuat vsque in finem: aut non vult, neque curat. Si vult; quare non ergo velit de vnoquoque, ut saluus fiat? Si verò non curat, neque vult; cur ergo omnibus mandata dat, & omnibus præbet aduentum, ut sacramenta, & similia? Item si

Probat
alijs script.
locis Deum
velle omnes
saluare.

Deus non vult vnumquemque recte viuere, ergo illi de quibus non vult, ut bene viuant, non offendunt Deum in re, cum male viuunt: quia contra eius voluntatem non faciunt. Item, si Deus non habuit verum salutis studium erga omnes, deberet vi suæ intentionis cauere, ne erga quos studium illud non habuisset, eis gratiam vtilem; & efficacem daret: neue mandata obseruarent, quorum obseruatoribus generaliter salus promissa est. Item, si Deus quosdam reiecit antecedenter, Christus se pro illis non tradidit. Cur enim? Cum finis mortis, & mortuorum Christi, ad quem omnia referuntur, sit vita æterna, iuxta illud Ioan. 3. *Sic Deus dilexit mundum &c. ut omnis qui credit in ipsum non pereat, sed habeat vitam æternam.* Atqui Christus pro omnibus mortuus est, 2. Corinth. 5. v. 15. 1. Corinth. 8. v. 11. Rom. 5. v. 18. & alijs locis supra citatis.

Accedit denique communis consensus Theologorum id affirmantium, qui illam Dei voluntatem idcirco vocant antecedentem, quod illam Deus à seipso habuerit, non data occasione ex parte creaturæ, nec consequenter ad hominum opera, vel præuisionem status finali. Quem loquendi modum S. Thomas q. 23. a. 4. ad 3. categorice Theologi sumpsere ex D. Damasc. lib. 2. de fide cap. 29. Vbi sic habet: *Sciendum est Deum antecedenter velle omnes saluari, & regno ipsius potiri: non enim ad puniendum formauit nos, sed tanquam bonus ad suæ bonitatis communionem. Peccatores autem vult punire tanquam iustus. Dicitur ergo prior voluntas antecedens, & beneplacitum, quam ex se concepit. Altera vero consequens, & permissio, ex nobis causam habens.* Hucusque S. Damasc. qui voluntatem, quam hic vocat antecedentem, & beneplacitum; in Hoplotheca contra Manichæos, non longe à fine, vocat prædestinationem bonitatis, & prædestinationem primariam, siue antecedentem, cum sic ait: *Prædestinatione bonitatis, & antecedente vult Deus omnes saluos fieri*

32. Ex his omnibus satis constare poterat veritas doctrinæ propositæ. Quoniam autem inepte, non minus quam calumniose, à quibusdam recentioribus ut Pelagiana traducitur, lubet alia addeere, quibus illa calumnia manifestè conuincatur. Primum igitur ad probandum doctrinam illam non esse Pelagianam, sufficeret dicere nusquam illam damnari inter errores Pelagij, aut Semipelagianorum, siue à concilio Palestino seu Diospolitano, Mileuit. & Arausicano, contra illos celebratis, & in canonibus contra illos factis: siue etiam à Celestino Papa in articulis contra eosdem stabilitis, & ad credendum toti Ecclesiæ propositis, in eius epistola ad Episcopos Gallia, quæ habetur in fine comiti 7. operum D. August. Cum enim Pelagianum vocandum, & censendum sit, non quid quid à Pelagio, & sequacibus dictum fuit, sed quod in illis Ecclesia damnauit; liberum est ab hæresi Pelagiana, quid quid inter eius

articulos damnatos non apparet. Secundo, haereticis Pelagij, & Semipelagianorum impugnatur v. noua ab August. Hieronymo, Prospero, Coelest. & alijs, qui eam nascentem represserunt. Desinat in cessare uoluntas uelustatem, inquit Coelest. in epist. sup. citata, paulo post initium: Et August. lib. 4. aduersus duas epistolas Pelagianorum, cap. 8. sciatis, inquit, a nobis rectam, & antiquitus fundatam Catholicam fidem, aduersus recentem Pelagianorum haereticorum praesumptionem perniciosam defendi. Et cap. 12. Quibus demonstratur quomodo sit haec quam tenemus fides vera, uerique Christiana, atque Catholica, si ut per scripturas sanctas antiquitus tradita sic a Patribus nostris, & usque ad hoc tempus, quo isti eam conuellere tentauerunt, retenta, atque seruata, & deinceps propitio Deo retinenda, atque seruanda. Similia habent Prosper lib. contra Collatorem cap. 41. & Vincentius Lirinensis lib. aduersus prophanas haereses nouitates, inter principium & medium. Ergo si doctrina de uoluntate saluandi omnes fuit ante Pelagium, & ante tempora D. Augustini tradita, & credita, magno praesertim SS. Patrum consensu, manifestum est illam ad Pelagij dogmata minimè pertinere. Acquisita esse patet ex testimonio frequentibus. Clemens Rom. lib. 2. Constitit. Ap. post. cap. 59. affirmat se hanc doctrinam ab Apostolis, & discipulis Christi, imò ex ore ipsius accepisse, h. verbis: Nos ergo, inquit, qui ad igni facti sumus, ut essemus testes aduentus ipsius cum Iacobo fratre Domini, & alijs septuaginta duobus, & septem Diacosis eius, ex ore Domini nostri Iesu Christi audiuimus; & perfecte scientes dicimus quae sit uoluntas Dei bona, gloriata, & perfecta, per Iesum Christum nobis demonstrata, ut nullus intereat, sed uniuersos homines unanimes sententia credentes ei, & unanimentem laudem ferentes, uiuant in aeternum. Orig. homil. 34. in Matth. longè post medium: Quantum ad se, homines non ad perditionem creauit Deus, sed ad uitam & gaudium. Et lib. 4. Contra Cellum, paulo post initium, Iesum uocat medicum uniuersorum, quantum in ipso est. Seruator enim uenit omnibus hominibus. Cyprian. epist. 76. aliquantò ante finem, Si aies omnibus equaliter nascitur, & si sol super omnes pari, & equali luce diffunditur: quantum magis Christus, sol & dies uerus, in Ecclesia sua lumen uitae aeternae pari equalitate largitur, id est, sine ulla exceptione distinguente. Et paulo post: Aliter uero cum singulis inquit, ad donarium uocentur, quid est, ut quòd a Deo equaliter distribuitur, humana interpretatione minuat? Chryso. homil. 7. in cap. 1. Ioann. ipso initio: Si illuminat omnem hominem ueniensem in hunc mundum, quoniam pacto tot homines sine lumine permanent? neque enim omnes Christum cognoscunt. Quomodo ergo illuminat omnem hominem? Illuminat profecto quantum in ipso est. Si qui autem sponte sua mente oculis conuulsi, ad huius lucis radios aciem dirigere noluerint, non ex luminis natura in tenebris persistunt, sed malitia sua, qui sponte se dono indignos reauerunt. Ambros. lib. de Paradiso, cap. 8. paulo post

initium, Venerat Dominus Iesus omnes saluos facere peccatores: etiam circa impios suam ostendere debuit uoluntatem. Et paulo post Quod in Deo fuit, ostendit omnibus, quòd omnes uoluit liberare. Et in Psalm. 118. serm. 8. ad uerbum illum, Misericordia tua Domine plena est terra; iustificationes tuas doce me; initio sic ait: Mysticus sol ille iustitiae omnibus ortus, omnibus uenit, omnibus passus est, & omnibus resurrexit: ideo autem passus est, ut tolleret peccatum mundi, si quis autem non credit in Christum, generali beneficio se fraudat: ut si quis clausis fenestris radios solis excludat, non ideo sol non ortus est omnibus, quia calore eius ipse se fraudauit: sed quod solis est, praerogatiuam suam seruat: quod imprudentis est, communis a se gratiam lucis excludit.

Tertiò, manifestum est hanc doctrinam non esse Pelagij, si eam tenuerunt Hieron. August. Prosper, & alij, qui eius dogmata haeretica detexerunt, & impugnarunt. Absurdum enim esset, & stolidum, haeresim Pelagij illis impingere, quorum opera, eius errores detecti, & damnati fuerunt: praesertim uero in libris, quos ad eundem refutandum scripserunt, & qui illam tenuit aperte Hieron. in cap. 11. epist. ad Ephes. ad illa uerba, In quo & forte uocati sumus, ubi sic habet: Vult autem (Deus) ea quaecumque sunt plena rationis atque consueti, uult saluari omnes, & in agnitionem ueritatis uenire. Sed quia nullus absque propria uoluntate saluatur (liberi enim arbitrii sumus) uult eos bonum uelle: ut cum uoluerimus, uelit & ipse sumus in nobis implere consilium. August. in lib. de Spir. & lit. quoniam scripsit contra Pelagium, cap. 33. paulo post initium, Vult Deus omnes homines saluos fieri, & in agnitionem ueritatis uenire: non sic tamen ut eis adimat liberum arbitrium, quo uel bene, uel male uolentes, iustis imò iudicentur. Quod cum sit, infidèles quidem contra uoluntatem Dei faciunt, cum eius Euangelio non credunt: nec ideo tamen eam vincunt, uerum se ipsos fraudant magno, & summo bono, in quoque poenitentibus implicat, & uerturi supplicii potestatem eius, cuius in donis misericordiam contempserunt. Et Prosper. lib. 1. de uoc. Gent. cap. 1. Queritur, inquit, utrum Deus uelit omnes homines saluos fieri? Et quia hoc negari non potest; cur uoluntas omnipotentis non impugnetur inquit? nimirum quia antecedenter, & a se uult eos etiam saluari qui sua culpa, uel aliena pereunt. Et cap. 12. eiusd. lib. Apostoli uerba 1. Timoth. 2. quibus Deus dicitur uelle omnes homines saluos fieri, integrè plenèque uult suscipi a regula quae uniuersa Ecclesia imbutur ne in diuersum intellectum nostro euagetur arbitrio. Ibi demum probat ex ipso textu Apostoli, & consuetudine Ecclesiae orandi ubique pro omnibus, debere absolute & uniuersaliter de omnibus intelligi. August. 2. cap. 2. dicit, quod de saluatione omnium hominum in Scriptura reperitur, nulla contraria argumentatione esse temerandum. Et ca. 16. Affirmat profus pro omnibus mortuum esse Christum. Et in responsione ad primam obiectionem

Coelest. August.

Clem. Ap. post.

Origen.

Cyprian.

Chryso.

Ambros.

34.

Hieronym.

August.

Prosper.

M m

FINO
S.
part.

Vincentij, dicit etiam illos, qui non regenerantur, pertinere ad redemptionem Christi: quippe qui pro omnibus mortuus est. Poculum quippe immortalitatis, quod confectum est de infirmitate nostra, & virtute diuina, habet quidem in se ut omnibus prosteret sed si non bibitur, non medetur. Ibidem in responsione ad secundam objectionem, sincerissime inquit, credendum, atque proferendum est, Deum velle ut omnes homines saluifant. Siquidem Apost. cuius ista sententia est, sollicitissime precipit, quod in omnibus Ecclesijs piissime custoditur, ut Deo pro omnibus hominibus supplicetur, ex quibus quod multi perierunt, perierunt, non est meritum: quod multi saluentur, saluantur est donum. Et in responsione ad objectionem 9. Gallorum, qui liber, aequae ac praecedens, contra Pelagianos, & Semi pelagianos scriptus ab illo fuit. Cum itaque, inquit: rectissime dicatur saluator pro totius mundi redemptione crucifixus, propter veram naturam humanam susceptionem, & propter communem in primo homine omnium perditionem: potest tamen dici pro iis tantum crucifixus, quibus mors ipsius profuit: Efficaciter scilicet, id est, cum effectu applicationis mortis eius, & pretij per eam soluti, ut indicant eam, quae sequuntur post responsionem ad objectionem 15. cap. 16. num. 9. Qui dicit quod non pro totius mundi redemptione saluator sit crucifixus, non ad sacramenti virtutem, sed ad infidelium respicit partem: cum sanguis Domini nostri Iesu Christi pretium totius mundi sit: a quo pretio extranei sunt, qui aut delectati captiuitate redimi noluerunt, aut post redemptionem, ad eandem sunt seruitutem reuersi.

35.
Prosper.

Huc etiam pertinet quod iidem sancti Patres dicunt Deum sua gratia iuuare omnes, ut saluentur, quia scilicet omnes saluare vult. Ut Prosper lib. 2. de vocat. Gent. cap. 31. Elaboratum est, inquit, quantum Dominus adiuit, ut non solum in nobilissimis diebus, sed etiam in cunctis retro seculis probaretur gratiam Dei omnibus hominibus affuisse, prouidentia patris, & bonitate & aequali, sed multimodo opere, diuinaeque mensura: quoniam, si eorum, sive, siue manifeste, ipse est, ut Apostolus ait saluator omnium hominum, maxime fidelium. Quae sententia subtilissima breuitatis, & validissimi roboris, si tranquillo consideretur intuitu, totam hanc, de qua agimus, controuersam dirimit. Proinde enim, qui est saluator omnium hominum, confirmat bonitatem Dei super uniuersos homines esse generalem. Adiacendo autem, maxime fidelium, ostendit esse partem humani generis, quae merito sui diuinitus inspirata ad summam, atque aeternam salutem, per alios beneficium prouehatur. Et in respons. ad 3. obiect. Gallorum, affirmat quod aliqui pereunt, non prouenire ex eo quod Deus antecederet non voluerit eos saluare: sed ex eo quod ipsi voluntarie peccantes & impetentes, se salute indignos reddiderunt, & quales fieri ex voluntaria prauaricatione praesertunt. De quo Concil. Arelat. celebratum circa annum 490. anagrama iacit in illum quod dixerit eum, qui perit non accepisse, ut saluus esse posset.

S E C T I O I V

An & quatenus voluntas Dei saluandi omnes fuerit efficax?

Superest probandum id quod supra diximus, illam Dei intentionem seu voluntatem antecederentem saluandi omnes non fuisse simpliciter efficacem, ac non compatiens permissionem oppositi: sed tantummodo usque, ut Deum mouerit efficaciter ad preparanda & exhibenda media, per quae omnes salutem consequerentur, nisi obstaret malicia vel negligentia creaturarum: quae media neque paruulis desunt, quantum est ex parte Dei, neque adultis vllis.

Huius autem assertionis prima pars manifestata est. Nam quae quid Deus vult simpliciter, efficaciter & absolute, assequitur infallibiliter. Voluntati enim Dei absolute & simpliciter efficaci nemo resistit, sed semper fortiter effectum. Atqui non omnes ad vitam aeternam perueniunt, sed quod ad homines attinet, multo maior eorum pars ab illa excluditur, iuxta illud Matth. 22. Multi sunt vocati, pauci vero electi.

Secunda vero pars, quod scilicet fuerit aliquatenus efficax, & eo usque ut media parauerit omnibus per se apta & sufficientia ad finem consequendum, sequitur ex dictis factis praecedenti. Vanum enim fuisset, & inutile creaturis, desiderium illud saluandi omnes, nisi constituisset media, per quae possent ad gloriam peruenire. Constituit autem tum Angelis, quos omnes generatim amplissimis donis initio suae creationis ornauit, & mediis plurimis ad gloriam. Aeternam obrinendam instruxit: tum etiam hominibus, quos omnes in primo parente originali gratia donauit. Quae per ipsius culpam amissa, constituit Christum Redemptorem, non minus causam generalem salutis hominum, quam Adamum, iuxta illud Rom. 5. v. 18. Sicut per unius hominis delictum in omnes, &c. Quare ut Deus in primo parente ante peccatum posuerat causam communem omnibus, & ius hereditarium vitae aeternae, quod signum erat habere ipsum voluntatem, communem dandi omnibus vitam aeternam. Ita cum Christus non minus fuerit communis causa salutis hominum secundum Dei intentionem, quam gratia primo parenti collata, & in eo, toti humano generi, sequitur Deum non minus voluisse media omnibus ad salutem necessaria. Neque destitit Deus statim ab ipso primi hominis peccato, tum per se ipsum, aut per Angelos nomine ipsius, diuinitus in specie visibilibus, tum per Prophetas & viros sanctos Veteris Testamenti, tum per Christum & Apostolos ac discipulos, eorumque successores, & imitatores, humanum genus ad penitentiam excitare, & in spem salutis erigere. Multaque media communia instituit in omni lege & statu, licet utcumque ea subiecerit libertati an-